

Årsmöte punkt 7

Årsrapport 2016

Innehåll

NHS år 2016.....	3
Ekonomi 2016.....	4
Årsmötet 2016.....	4
NHS intressepolitiska arbete år 2016.....	8
NHS intressepolitiska sekreterare	10

NHS år 2016

NHS är ett samarbetsorgan för ömsesidigt lärande och förståelse mellan hörselskadades organisationer i Norden. NHS fungerar som ett forum för koordinering av nordiska synpunkter i förhållande till arbetet med hörselskadades intressen i Europa.

I samarbetskommittén ingår hörselskadades centralorganisationer från de nordiska länderna. NHS söker gemensamma ståndpunkter för att påverka beslutsfattare, företag och andra relevanta aktörer att ta hänsyn till hörselskadades behov i frågor som är angelägna för Nordens hörselskadade. NHS återkommande möten är viktiga plattformar för utbyte av erfarenheter.

NHS följer också med vad som händer inom hörselområdet både inom Europa och globalt. European Federation of Hard of Hearing People (EFHOH) och International Federation of Hard of Hearing People (IFHOH) är viktiga forum i det internationella intressepolitiska arbetet.

Genom EFHOH är NHS medlemsorganisationer (som är EFHOH och IFHOH-medlemmar) med i European Disability Forum (EDF) och genom IFHOH i International Disability Alliance (IDA).

Nordiska Hörselskadades Samarbetskommitté har följande 8 medlemsorganisationer.

Felagid fyri hoyribrekad i Fearoyum (Färöarna), Heyrnarhjálp (Island), Høreforeningen (Danmark), Hørselshemmedes Landsforbund - HLF (Norge), Hörselskadades Riksförbund - HRF (Sverige), Hørseltjänst rf (Finland), Kuuloliitto ry (Finland), Svenska hörsel förbundet rf (Finland).

Inom Nordiska Hörselskadades Samarbetskommitté har följande möten hållits under år 2016:

- Ledarmöte den 7 mars i Oslo
- Årsmöte och temadag den 25–28 augusti i Tórshavn
- Kanslichefsmöte den 2 november i Köpenhamn

Ekonomi 2016

Hørselhemmedes Landsforbund (HLF, Norge) sköter ekonomihanteringen i sex år från och med 1.1.2016. Medlemsavgiften är 2 SEK per medlem. Den intressepolitiska sekreterartjänsten och ekonomiansvariges resekostnader finansieras genom NHS budget. För att säkerställa närvaro från alla nordiska länderna på alla NHS-möten ersätts resekostnaderna för två personer för års- och ledarmötet och en person för kanslichefsmötet. Revision görs av det land som står följande i tur att vara ordförande. Høreforeningen har granskat NHS' räkenskaper för perioden 1.1–31.12.2016. Möteskostnadernas för årsmötet blev högre än vanligt på grund av att det ordnades på Färöarna. NHS intäkter består utöver medlemsavgiften av ett bidrag ur Nordiskt Välfärdscenters (NVC) stödordning för nordiska möten och brukar uppgå till 50 000 SEK per år. NHS har beviljats 190 000 DK för handboken om teleslingor av Nordiska Ministerrådet. De sista 15 %, 28 500 DK, av den här summan betalades i januari 2017 då handboken blev färdigställd och slutrapporten gjordes.

Årsmötet 2016

NHS årsmöte är det högsta beslutande organet i det nordiska hörselsamarbetet. På årsmötet som hölls den 27.8 i Tórshavn deltog 23 personer från NHS åtta medlemsorganisationer. Bokslutet för år 2015 och budget för 2016 och 2017 godkändes. Föregående års verksamhet redogjordes och mötet godkände planerna för den fortsatta verksamheten.

Beslut på NHS årsmöte:

Mötet antog en resolution om att få hörselfrågor på den nordiska dagordningen och att hörsel blir en del av befolkningsundersökningarna i Norden.

Mötet godkände en anmärkning till budgeteten om en ökning av reseavgifter i fall tillfället ges att arbeta mot Nordiska Rådet.

Att medlemsorganisationerna sköter översättningen av de sista texterna i NHS guide om teleslinga och uppdaterar vid behov delar av handboken tills den 1.10.2016.

Att inte gå vidare med frågan om att tillsätta en arbetsgrupp för att analysera hörselrehabiliteringen i Norden i förhållande till den nordiska välfärdsmodellen och UNCRPD.

Temadagen 2016

Ruth Vang (t.v.), medlem av det Færøiske Løgtinget och medlem av Utskottet för kunskap och kultur i Norden. Morten Buan (t.h), HLFs Förbundsordförande och ordförande i NHS.

Temat för NHS temadag år 2016 var *Påverkansarbete och att skapa insikt hos beslutsfattare.*

Dagen inleddes av **NHS ordförande Morten Buan** som talade om vikten av nordiskt samarbete i en tid då omvärlden förändras. Ekonomiska förändringar, teknologisk utveckling och den nordiska välfärdsmodellens framtid är faktorer som påverkar hörselarbetet. För att kunna arbeta för att hörselfrågor ska finnas på den nordiska agendan är det viktigt att det finns tillräcklig forskning och undersökningar om hörsel. I nuläget har hörselfrågor inte politisk prioritet. NHS uppdrag är att bedriva gemensamt påverkansarbete på nordisk nivå och mot varje nordisk regering.

Færøyenes Samferdselsminister Henrik Old gav en fascinerande inblick i det färöiska samhället och hur Färöarna utvecklats under de senaste årtiondena. Old berättade också om Färöarnas ekonomi, kultur och demografi.

Morten Buan (t.v.) och Henrik Old (t.h).

Ledare för HLF:s intressepolitiska avdelning Merethe Orholm berättade om hur HLF bedriver intressepolitiskt arbete. HLF är en aktiv medspelare och samarbetspartner i intressepolitiska frågor. I det intressepolitiska arbetet utgår HLF alltid från en konstruktiv infallsvinkel och erbjuder lösningar. När HLF träffar myndigheter är det alltid en brukarrepresentant och en styrelsemedlem som deltar. HLF har också arbetat med att utveckla strukturerade, löpande arbetsprocesser och gott tvärsamarbete på alla nivåer inom organisationen. Bland HLF:s viktigaste politiska satsningar är att arbeta för att påverka statsbudgeten, Hvert Øre Teller-kampanjen och Teleslingeguerillan.

Ordförande för Høreforeningen Majbritt Garbul Tobberup talade om den danska hörselvården och dess utveckling. Hörselområdet i Danmark är kaotiskt, och det är en svår situation för Høreforeningen att arbeta i. Det finns många inkörsportar i hörselvården, och både offentliga och privata aktörer. Det har funnits problematiska situationer med vissa privata aktörer där rollerna mellan vårdgivare och privata, vinstdrivande bolag varit oklara. Till exempel har det förekommit situationer där läkare både varit den som diagnostiserar och den som säljer hjälpmedel. Høreforeningen är kritisk till dubbelrollen som sammanfaller med ekonomiska intressen i behandlingen. På den offentliga sidan har oacceptabelt långa väntetider (t.o.m. 121 veckor) varit ett problem, och väntetiderna fortsätter att växa. Pressen har börjat ta upp frågan om de långa väntetiderna och intresserar sig för hörselområdet.

Organisationschef Roar Råken vid HLF berättade om NHS arbete med Nordiska Rådet. NHS lade fram ett medlemsförslag till socialdemokratiska gruppen 5 oktober 2015, som utarbetade ett eget förslag utgående från NHS-dokumentet och lade fram det till Nordiska Ministerrådet 25 januari 2016. Förslaget bygger på att sätta hörsel på nordiska agendan. NHS delegation träffade Nordiska Ministerrådets generalsekreterare Dagfinn Høybråten i september 2015. NHS har arbetat mot Nordiska Rådet enligt strategin som antogs på årsmötet 2015, och arbetet har hittills gett goda resultat. Det är viktigt att uppvakta rådet och dess organ och visa att vi är samlade och representerar 4 miljoner människor sammanlagt. NHS är på god väg att få genombrott och uppnå verkliga resultat.

Berit Brørby presenterade Ringeriksprojektet i Norge, som är ett projekt om interkommunal samhandling och modern hörselomsorg, med målet att förstärka kunskapen om hörsel hos professionella inom hälsovården. Projektet har haft en pilotfas på fyra år som kretsat kring att träffa kommunala beslutsfattare och diskutera behovet av ett kompetenslyft gällande hörselfrågor. På så sätt har projektet förankrats hos beslutsfattare. Det är nu accepterat att hälsovårdspersonalen behöver kunskap om hörsel. Hälsovårdspersonalen har önskat sig kompetenskurser, kurspaket för att förstå kommunikation, vad som händer i örat och hur de kan ge god vård. Tillsammans med HLF Birskeby, tolv kommuner, ett sjukhus och ett minisjukhus ansökte HLF om medel från hälsoministeriet och lokala sparbankstiftelser för pilotprojektet. Projektet började den 22.8.2016. HLF ser att andra länder kan använda projektets erfarenheter och modell för att systematiskt stärka kompetensen hos professionella inom hälsovården. En viktig faktor till att projektet kunde förankras bland beslutsfattare var att använda personer med breda politiska nätverk som kunde gå till toppen först.

Intressepolitisk enhetsansvarig vid HRF Marianne Rogell Eklund berättade att det intressepolitiska arbetet inom HRF grundar sig på hörselskadades egna erfarenheter och på fakta, undersökningar och genomtänkta analyser. HRF gör egen statistik och opinionsundersökningar och går igenom forskning på området. Framgångsrika resultat har bland annat varit rapporterna *Äh, det var*

ingenting (skolorganisationsförslag), *Kakofonien* (ljudmiljö) och *Myternas Marknad* (hörselvårdens organisering). Opinionsarbetet är mycket viktigt och HRF arbetat hårt för att lyfta fram rapporterna i media. Utmaningar i det intressepolitiska arbetet är att beskriva och kommunicera frågan på ett begripligt sätt samt att förstå hur våra frågor kan ta fäste hos beslutsfattarna. HRF samverkar med liksinnade organisationer när det gynnar frågan. I framtiden kommer HRF att satsa på att utveckla det intressepolitiska arbetet inom den egna organisationen.

Viceordförande för Høreforeningen Leon Carlson talade om textning i Danmark. De stora Tv-kanalerna textar stora delar av sändningarna. Danmarks radio har etablerat ljudambassadörer och det finns också mycket brukarsamarbete. Liveprogram textas mindre än andra sändningar. Sedan juli 2016 ska textkopior finnas tillgängliga i fall en biofilm fått stöd från det offentliga. Høreforeningen har en dialog med Nordisk Film och föreningen för danska biografier om textningen. Høreforeningen gjorde en undersökning om textning förra året. Det finns nu också flera videor med textning, i synnerhet från politiska partier.

Ledare för regionala verksamheten Anne Wicht-Kvarnström berättade om Kuuloliittos intressepolitiska arbete. Kuuloliitto ger utlåtanden och gör ställningstaganden till olika lagförslag och reformer. Förbundet har representanter i centrala nätverksgrupper, som till exempel Handikappforum, SOSTE (Social- och hälsovårdsorganisationernas takorganisation) och riksdagens handikappslagsarbetsgrupp. Kuuloliitto gör upp valteser och arbetar mycket genom sociala medier och de har både regionala och lokala påverkansprojekt. Det är svårt att göra påverkansarbete på gräsrotsnivå. År 2015 och 2016 har förbundet arbetat med tillgänglighet i byggnader, TV-textning, textade biofilmer samt social- och hälsovårdsreformen. Kuuloliitto har också en hörselbil som erbjuder hörseltest på olika håll i landet.

Heyrnarhjálps ordförande Hjörtur Jonsson berättade att Heyrnarhjálp är ett litet förbund och har inte stora resurser eller möjligheter att påverka i till exempel media. Heyrnarhjálp fokuserar sitt påverkansarbete på direkt och informell kontakt till politiker och beslutsfattare. Island är ett litet land och det är inte svårt att få kontakt med beslutsfattare. Heyrnarhjálp ser ett stort behov av att samarbeta med andra organisationer och arbeta genom paraplyorganisationer. På senaste tiden har den mäktigaste paraplyorganisationen ÖBI inte haft påverkansarbete på sin agenda. De har arbetat tillsammans med ett begränsat antal politiker, för det mesta inom oppositionen och genom formella spörsmål till parlamentet. Detta har varit kontraproduktivt eftersom regeringspartierna inte vill ge oppositionen kredit. Paraplyorganisationerna är medvetna om att situationen inte är ideal. ÖBI en ny position och meningen att driva påverkansarbete genom andra kanaler. Heyrnarhjálp vill gärna utnyttja detta på bästa möjliga sätt och föreningen arbetar med att samla information och statistik som lobbyisten kan föra vidare. Det nordiska samarbetet och medlemsorganisationernas erfarenheter är väldigt värdefulla för Heyrnarhjálp.

Temadagen avslutades av **ordförande för Felagid fyrri hoyribrekad i Fearoyum Jákup Danielsen** som berättade om hur den färöiska organisationen bedriver påverkansarbete. Föreningen är liten och mycket bygger på frivilligarbete. Föreningen arbetar med tre huvudfrågor. Tv-textningen halkar efter på Färöarna, och detta är någonting som tagits upp i rapporter och skuggrapporter om FN-konventionen för att regeringen ska trygga tillgängligheten. Det finns inte mycket skrivtolkning på

Färöarna, men nu har det beviljats medel för att anställa en skrivtolk. I januari är det två personer till som utbildas till skrivtolkar. Föreningen har bett om finansiella medel för att utveckla tolktjänsten. Föreningen är med i en arbetsgrupp som socialministeriet ansatt för att för att revidera tillbudet som hörselskadade och döva får från det offentliga. Det har också startats ett projekt som ska undersöka hur man kan förebygga hörselskador och få det politiska systemet att förebygga hörselskador på t.ex. festivaler och i skolor.

NHS intressepolitiska arbete år 2016

Det nordiska samarbetet inom NHS fokuserar på intressepolitiska frågor. Målet är att driva och arbeta med specifika intressepolitiska frågor på ett internationellt plan. Nyckelbegrepp inom nordiska hörselrör är tillgänglighet, rehabilitering och hjälpmedel, utbildning, standardisering, lagstiftning och prevention.

Översättningsarbetet av NHS handbok om teleslingor slutfördes år 2016. Handboken är en samnordisk produkt som finns tillgänglig på danska, finska, färöiska, isländska, norska och svenska. Handboken ger allmän information om teleslingor, vad man bör beakta vid planering och anläggning av teleslingor, teknisk information och hur man löser olika problemsituationer. Redaktör för handboken är Gudvin Helleve, seniorrådgivare inom hörselområdet, vid norska NAV. NHS hade tillsatt en resursgrupp som ledde projektet. Det var bland annat ekonomiska bidrag från Nordiska Ministerrådet och Oticon-fonden som möjliggjorde framtagande av handboken.

Möten och utlåtanden

Under år 2016 fortsatte NHS ett aktivt påverkansarbete för att få hörselrör på den nordiska agendan.

25 januari 2016 framlade den socialdemokratiska gruppen inom Nordiska Rådet ett [medlemsförslag om hörselnedsättning A 1672/välfärd](#) som grundar sig på NHS medlemsförslag. S-gruppen publicerade en [artikel om medlemsförslaget](#). 1 november [antog Nordiska Rådet s-gruppens förslag](#) och rekommenderade den 8 december Nordiska ministerrådet [att stärka insatserna inom funktionshinderforskning \[...\], ta fram jämförbar statistik samt att genomföra en gemensam nordisk konferens på temat hörsel- och synnedsättning](#). Nordiska Ministerrådets svar, [Svar Rek. 26/2016 Hörsel-och synnedsättning](#), gavs den 1 februari 2017 där Nordiska ministerrådet anser rekommendationen som uppfylld. NHS önskar att konferensen ska arrangeras år 2018 och fortätter att jobba aktivt med frågan år 2017.

12 april 2016 besökte NHS Utskottet för kunskap, kultur och välfärd.

Augusti 2016. Resolution från NHS årsmöte. NHS initiativ om att få hörselrör på den nordiska dagordningen och att hörsel blir en del av befolkningsundersökningarna i Norden riktas till Nordiska Rådet som gav sitt fulla stöd till NHS i den [rekommendation](#) de gjorde till Ministerrådet den 8 december 2016. NHS har aktivt följt upp detta på möten.

2 november 2016 hade NHS möte med Mogens Jensen, folketingsmedlem och ledare av Foreningen Nordens Forbund. Som ett resultat av mötet tog NHS och FNF (Foreningen Nordens Forbund) fram ett gemensamt [utlåtande](#) som skickades till Nordiska Ministerrådets generalsekreterare Dagfinn Høybråten, Nordiska rådets direktör Britt Bohlin, Utskottet för kunskap och välfärd i Norden och NVC. Utlåtandet har också publicerats i olika tidskrifter, bl.a. Din Hørsel i Norge, FNF:s publikation, Facebook och andra sociala medier.

02 februari 2017 Møte med Jorodd Asphjell, Leder av Utvalget for kunnskap og kultur i Norden.

Møte med Stortingsrepresentant Helga Pedersen med hovedvekt på samisk nettverk i nordområdene.

10 februari 2017 Möte med Nordiska Ministerrådets representanter i Oslo. NHS önskar att samarbeta med de två beställningar som finns i [medlemsförslaget om hörselnedsättning](#): jämförbar statistik (hörsel och synskadade) eventuellt genom NOMESKO och NOSKO samt genomföra en gemensam nordisk konferens på temat hörsel och synnedsättning.

15 februari 2017 Møte med Sonja Mandt. Nestleder i den nordiske S-Gruppen og leder av Norges delegasjon i Nordisk Råd.

7 mars 2017 Möte med Nordisk Forbund Norge.

6 april 2017 NHS' medlemsförslag skickat till samtliga partigrupper i Nordiska rådet. Medlemsförslaget är baserat på utlåtandet som NHS gav tillsammans med FNF i december 2016. Förslaget har tre fokusområden. 1. Textning. 2. Debatter i parlamentet. Skriv- och teckenspråk. 3. Ökad studentmobilitet. NHS har inte ännu fått svar på medlemsförslaget.

23 maj 2017 Möte med seniorrådgivare Kai Koivukangas, Nordiska ministerrådet. NHS diskuterade frågan om en hörselkonferens samt framtagande av statistik med avstamp i Nordiska rådets medlemsförslag.

EFHOH och IFHOH

NHS följer aktivt med de europeiska och internationella paraplyorganisationernas EFHOH och IFHOH arbete. Av NHS medlemmar deltog HLF (Norge), HRF (Sverige), Kuuloliitto ry (Finland) och Høreforeningen (Danmark) i EFHOH:s årsmöte i Paris den 1–3.4.2016. Juha Hietala från Kuuloliitto valdes till ny styrelsemedlem. I IFHOH årsmöte och kongress i Washington D.C. den 23 -26.6.2016 deltog HLF, HRF och Kuuloliitto. Två-årsmötet antog [Washington Declaration: New Hearing Technologies for Hard of Hearing People](#), en resolution om kvalitativa och tillgängliga hörhjälpmedel. Cilla Schroeder deltog som observatör för NHS i ovannämnda årsmöten.

Februari 2017. Med HLF i framkant tog EFHOH:s nordiska samarbetsorganisationer (Heyrnarhjälp, HRF, Høreforeningen, Kuuloliitto ry, Svenska hörselbundet rf), fram en resolution om europeiskt hörselsamarbete (resolution EFHOH AGM 2017). EFHOH antog NHS' resolution på sitt årsmöte i maj 2017.

NHS intressepolitiska sekreterare

NHS intressepolitiska sekreterare koordinerar det intressepolitiska arbetet, bereder ärenden samt fungerar som sekreterare och kontaktperson, med mera. Den intressepolitiska sekreteraren är anställd av Svenska hörsselförbundet rf och är stationerad i Finland. Arbetsuppgifterna utformas av NHS, och NHS har en egen budget för tjänsten. Cilla Schroeder anställdes som intressepolitisk sekreterare på 25 % arbetstid i juli 2011. Schroeder är föräldraledig 30.4.2017–31.1.2018 med möjlighet till fortsättning. Svenska hörsselförbundet anställde Viena Rainio som vikarie i april 2017. Enligt årsmötets beslut den 28.8.2011 fortsätter sekreterartjänsten tillsvidare.